



Esterházy-kastély
Fertőd





*Ungarische adeliche
in Kampagne Uniform.*



Lovas nemes testőr
Miklós herceg csapatából

Esterházy „Fényes” Miklós herceg jó 250 évvel ezelőtt kezdte építeni eszterházi kastélyát, ahol fejedelmi udvartartást tartott fenn. A szakácsokon, inasokon, kertészeken és gránátos katonákon kívül éltek itt színészek, énekesek, festők és muzsikuskok, közöttük Joseph Haydn, a hercegi zenészek karmestere. A kastély szépségéért és Haydn muzsikájáért bizony sokan eljöttek Eszterházára, s egyszer még a királynő, Mária Terézia hintaja is befordult a kastély díszes kapuján.



A díszes kovácsoltvas főkapu



Színházi jelmezterv

A kastély élete, az eszterházai vigasságok pompája egykoron sokakat kápráztatott el. Volt olyan nap, hogy Miklós herceg udvara kétezer vendéget is fogadott! Voltak itt királyok, hercegek, nagykövetek, hadvezérek és ki tudná megmondani ma már, ki mindenki... Volt, aki tündérvilágnak mondta Eszterházát, s Miklósról egész Európában azt terjesztették, hogy ő bizony olyan magyar főúr, aki mindent tündérországgá tud változtatni.



A kastély díszlépcsője



Nemes testőr arcképe

Történt pedig a jeles esemény 1773. szeptember első napján, amikor hatlovas fogat érkezett a Bécs felől idevezető úton. Benne ült udvarhölgyeivel a királynő, aki kedvelte a gyors fogatokat és gyakran mondogatta:

- Csak a magyarok tudnak engem oly gyorsan röpíteni, ahogy szeretem!

Miklós herceg és felesége, Mária hercegné a kapuban fogadta a fenséget, aztán puha keleti szőnyegen vezette föl a számára kialakított pompázatos lakosztályba. Már aznap este díszelőadás volt az operaházban, s a királynőt olyannyira elbűvölte a muzsika, hogy így szólt a herceghez:

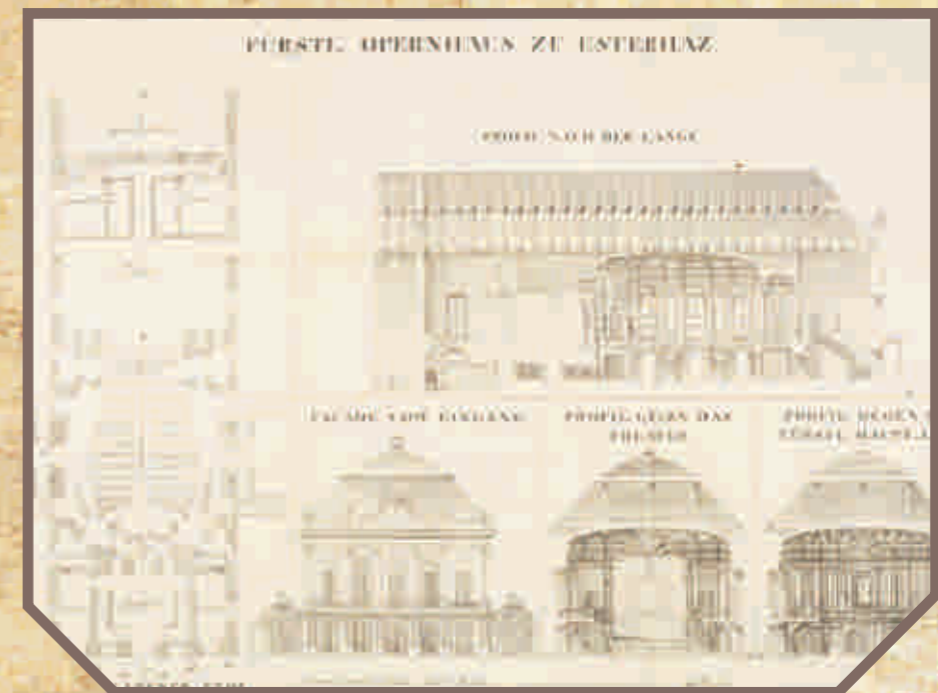


A kastély és parkja 1780-ban



Mária Terézia

Hát, bizony gyorsan elröpült ez a pár nap és Mária Teréziának az uralkodói teendők miatt vissza kellett utaznia Bécsbe. Mikor elbúcsúzott a hercegtől, egy különlegesen szép írószekreterrel ajándékozta meg, melyet Miklós aztán nagy becsben tartott és ha leveleit írván mellé ült, mindig eszébe jutottak a kastélybéli víg királyi napok.



Az operaház homlokzati terve



Színházi jelmezterv

- Szeretném közelebbről is megismerni Haydn zeneszerzőt és intézkedjék hercegem, hogy a vacsoránál ő szolgáljon ki!

Így is történt. Az emeleti nagy pompateremben volt a vacsora, ahol aranyos karosszékbe ültették Mária Teréziát és Haydn szolgálta fel neki a finomabbnál finomabb étkeket.

- Jól végezte kend a dolgát - fordult a királynő a zeneszerzőhöz -, gratulálok a remek operához és sok szerencsét kívánok a tehetségéhez! Úgy látszik, Eszterházára kell jönnöm, ha jó operát akarok hallani...



Joseph Haydn



Miklós herceg
ezredparancsnoki öltözetben

Este remekbe készült bábukkal, díszletekkel játszott operát adtak elő a kastély bábszínházában.

A szemet-fület gyönyörködtető előadás után a vendégeket újra a lampionok ezreivel kivilágított park várta, tűzijátékkal és a tisztásokon táncokat járó leányokkal és legényekkel. Mikor a fenség a táncosok közelébe ért, mindenki egyszerre kiáltotta:
- Éljen Mária Terézia! Éljen a mi királynőnk!



Színházi jelmezterv



Operaházi díszlet

Másnap Miklós herceg megmutatta birodalmát a fenségnek. Amikor a parkban sétálva egy csillogó kis palotácskához értek, melynek tetejét esernyős kínai figura díszítette, a királynő megkérdezte:

- Hercegem, mibe került ez a gyönyörű kis kastélyka?

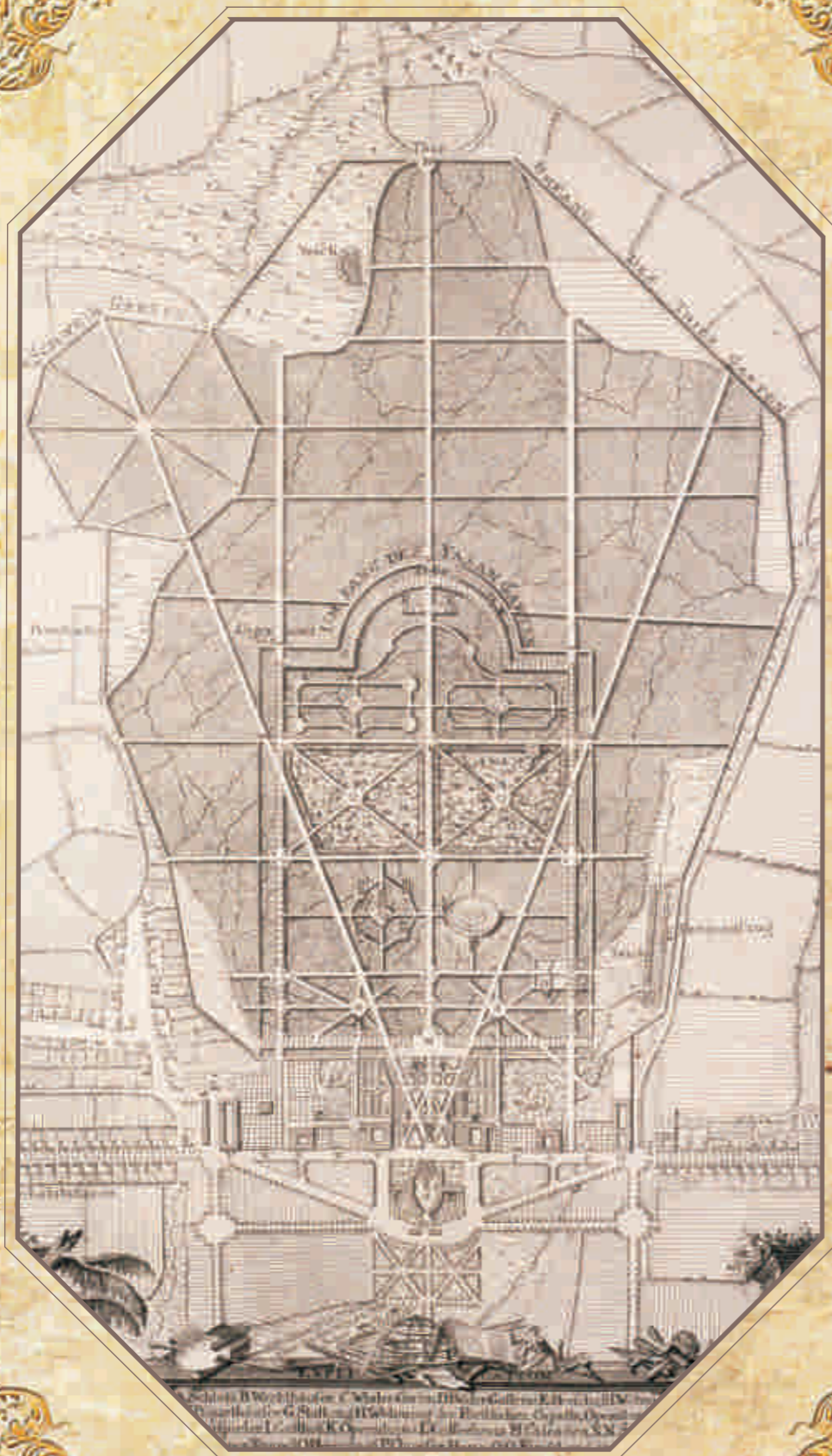
- Nyolcvanezer forintba!

- Ó, egy Esterháznak ez Bagatell!

Attól fogva a szép parki házat „Bagatell”-nek nevezték és a kapuja fölé ezt csillogó arany betűkkel fel is írták. Ahogy tovább sétáltak a bódító illatú virágok és a formásan nyírott fasorok között, a királynő egyszer csak nagyot sóhajtott:



A Bagatell terve



A kastély és parkjai korabeli térképe

- De jó lehet ebben a parkban télen szánkázni! A herceg nem válaszolt, de tudta, hogy Mária Terézia nagyon szereti a havat és télen gyakran Bécs utcáin is végigszánkázik. Meglepetést készített elő... Másnap reggel, mikor a fenség kitekintett szobája ablakán, nem hitt a szemének! Fehér volt minden, hó borította a lépcsőket, a kerti utakat, a pázsitot, mintha elvarázsolták volna a kora őszi tájat. A herceg ugyanis, hogy teljesítse a királyasszony óhaját, száz szekérenyi sóval hintette be a kastélyt és parkját. Csak úgy siklott a szánkó a „havon” és a mulatsághoz még csak nem is kellett téli bundát ölteni.





Mária hercegné,
Miklós herceg felesége



A kastély és parkja
egykorú metszeten

A kiadvány a Patkós Stúdió gondozásában jelent meg 2012-ben.

www.patkosstudio.hu



A történetet korabeli anekdoták alapján írta
és a képeket összeválogatta
Dr. Varga Kálmán.

